

Ievads

Latvijas Bankas viedoklis par Latvijas tautsaimniecības attīstību pēdējā pusgada laikā kļuvis pesimistiskāks – 2016. gadā IKP pieaugums ir lēns, jo ārējais pieprasījums ir vājš un nākotnes attīstības nenoteiktība pasaules ģeopolitisko notikumu kontekstā ir augsta. Turklāt IKP pieaugumu negatīvi ietekmē būvniecības un investīciju stagnācija lēnas ES fondu apguves dēļ. 2017. gadā gaidāma pozitīvāka ES fondu cikla ietekme uz tautsaimniecību, radot papildu iekšzemes pieprasījumu un veicinot IKP pieaugumu. Vienlaikus saglabāsies lejupvērstie riski, kas galvenokārt saistīti ar ārējās vides neprognozējamību. IKP izaugsmes gaidas pasliktinājušās arī Latvijas galvenajās tirdzniecības partnervalstīs, un to daļēji noteica Apvienotās Karalistes referenduma par izstāšanos no ES rezultāts.

Inflācija 2016. gadā ir tuvu nullei, taču 2017. gadā prognozējams tās kāpums, augošajām pasaules enerģijas un pārtikas cenām atspoguļojoties arī patēriņa cenās Latvijā. Cenu pieaugumu turpinās veicināt arī pakāpeniska pirktspējas palielināšanās. Lai gan darba samaksas pieaugums privātajā sektorā būs gausāks, novēloti atspoguļojot lēnāku tautsaimniecības izaugsmi 2016. gadā, ar 2017. gada valsts budžetu saistīto lēmumu ietekmē gaidāms ievērojams darba samaksas kāpums sabiedriskajā sektorā, nosakot kopējā algu fonda izaugsmi. Lai gan šāda norise veicinās mājsaimniecību ienākumu un patēriņa palielināšanos, pēdējo gadu gausās produktivitātes izaugsmes apstākļos tas nozīmēs, ka arī turpmāk darba samaksas kāpums apsteigs produktivitātes pieaugumu, mazinot uzņēmumu izmaksu konkurētspēju. Šajā kontekstā investīciju atjaunošanās ir vitāli svarīga, lai vidējā termiņā algu kāpums būtu samērojams ar produktivitātes pieaugumu. Vājais ārējais pieprasījums vienlaikus ar Latvijas eksporta tirgus daļu mazināšanos liek pievērst pastiprinātu uzmanību konkurētspējai un eksporta izaugsmes perspektīvai, kā arī strukturālajām reformām plašākā kontekstā, lai stiprinātu tautsaimniecības izaugsmes potenciālu un veicinātu investīcijas un produktivitāti.